

- JANUARY**
Makugihon
- FEBRUARY**
Mahigugmaon
- MARCH**
Matinabungan
- APRIL**
Matinahuron
- MAY**
Mahapsay og Malimpyo
- JUNE**
*Maabtik og Masunod sa
Dhaklong Oras*
- JULY**
Maantigo og Maabilidad
- AUGUST**
*Maginhuhunoon
para sa Uban*
- SEPTEMBER**
Madaginoton
- OCTOBER**
Matinud-unon
- NOVEMBER**
Masaligan
- DECEMBER**
Maalampon

5

Araling Panlipunan

Quarter 4 - Module 4

Naipaliliwanag ang Pananaw at Paniniwala ng mga Sultanato (Katutubong Muslim) sa Pagpapanatili ng Kanilang Kalayaan

Name of Learner: _____

Grade & Section: _____

Name of School: _____

**Araling Panlipunan – Ikalimang Baitang
Ikaapat na Markahan – Modyul 4: Naipaliliwanag ang Pananaw at Paniniwala ng
mga Sultanato (Katutubong Muslim) sa Pagpapanatili ng Kanilang Kalayaan
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Cristina P. Espejo
Editor:	Wilfredo Ello
Tagasuri:	Vilma C. Velasco
Tagalapat:	Rose Marie Crez H. Apilan
Tagapamahala:	Virgilio P. Batan -Schools Division Superintendent
	Jay S. Montealto -Asst. Schools Division Superintendent
	Amelinda D. Montero -Chief Education Supervisor, CID
	Nur N. Hussien -Chief Education Supervisor, SGOD
	Monina R. Antiquina -Education Program Supervisor
	Ronillo S. Yarag -Education Program Supervisor, LRMS
	Leo Martinno O. Alejo -Project Development Officer II, LRMS
	Joy O. Campiseño - Public Schools District Supervisor
	Verlina O. Torres -School Principal

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City

Telefax: (065) 212-6986

E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Aralin

1

Naipaliliwanag ang Pananaw at Paniniwala ng mga Sultanato (Katutubong Muslim) sa Pagpapanatili ng Kanilang Kalayaan

Alamin

Matututunan sa modyul na ito kung paano ipinaglaban ng mga Muslim ang kanilang kalayaan, na higit na katanggap-tanggap para sa kanila ang sultanato kaysa kolonyalismo. Na binalaan ni Kudarat ang mga datu na hindi magpadala sa matatamis na salita ng mga Espanyol, at kung ano ang mangyari sa kanilang kapalaran sa oras na mapasailalim sila sa mga mananakop na Espanyol.

Pagkatapos mapag-aralan ang modyul na ito ay inaasahang maipaliliwanag ang pananaw at mga paniniwala ng mga sultanato tungkol sa kalayaan.

Subukin

Panuto: Basahing mabuti ang bawat aytem. Piliin ang titik ng tamang sagot at isulat sa patlang sa labas ng bawat bilang.

- _____ 1. Ano ang naganap sa patakarang ***polo y servicio*** _____
 - A. sapilitang pinagpatrabaho ang mga kalalakihan
 - B. sapilitang ginawang pinuno ang mga kalalakihan
 - C. sapilitang ipinakain ang mga pagkain na ayaw nilang kainin
 - D. sapilitang inilipat ng tirahan ang mga katutubo

- _____ 2. Ano ang nangyari ng buksan ang pamilihan ng Maynila?
 - A. Dumami ang mga pasaway
 - B. Dumagsa ang mga mananampalataya
 - C. Dumami ang mga mag-aaral
 - D. Dumagsa ang mga mangangalakal

- _____ 3. Ano ang ibig sabihin ng ***liberalismo***?
 - A. kaisipan tungkol sa kalayaan
 - B. kaisipan tungkol sa pangungolekta ng utang
 - C. kaisipan tungkol sa relihiyon
 - D. kaisipan tungkol sa pakikipaglaban

- ___ 4. Sila ang tinatawag na mga *ilustrado*, sino sila?
 A. Sila ang mga anak ng mga katutubo na nag- araro sa palayan
 B. Sila ang mga anak ng mga Pilipino na nakapag-aral sa Espanya
 C. Sila ang mga anak ng mga Amerikano na nag-aaral sa Amerika
 D. Sila ang mga anak ng mga Espanyol na nakipag-away sa mga Pilipino
- ___ 5. Sino ang naglunsad ng unang *jihad*?
 A. Kudarat
 B. Hermano Pule
 C. Datu Banca
 D. Francisco Maniago

Balikan

Panuto: Basahin ang bawat pahayag. Lagyan ng ang patlang kung ito ay nagsasaad ng katotohanan at naman kung hindi ito nagsasaad ng katotohanan.

- ___ 1. Limang beses sa loob ng isang araw magdasal ang mga Muslim.
 ___ 2. Mahalaga sa mga Muslim ang kanilang kalayaan
 ___ 3. Para kay Kudarat kailangang makinig ang mga datu sa mga Espanyol
 ___ 4. Higit na katanggaptanggap sa mga Muslim ang sultanato kaysa kolonyalismo.
 ___ 5. Maging masaya at maunlad ang pamumuhay ng mga katutubong Muslim kapag masasailalim sila sa Kolonyalismo na pamamahala.

Tuklasin

Panuto: Maglaro ng *Loop- A- Word*. Bilugan sa loob ng kahon ang salitang tinutukoy sa bawat bilang.

1. Sa ilalim ng pamahalaang ito hindi sapilitang ipinasailalim kapangyarihan ng sultan ang mga datu at rajah.

PVSTRINAHNQ
 KSULTANATOB
 PRMAHCNSIGZ

2. Sa pamahalaang ito naging makapangyarihang pinuno ang mga Espanyol.

ZNTSHENERVIP
 SCNATRIHMSU
 KOLONYALISMO

3. Sa kanya umiinog ang pagdasal ng mga Muslim.

KASLALLAHSMH
 KABTNJISAKIRO
 KPHNIZENISKTR

4. Mahalaga ito para sa mga katutubong Muslim.

KNPTMSHASGR
RTRELIHIYONC
ZKRMHNTRSFJ

5. Buong buhay itong ipinaglaban ito ng mga kapatid Muslim.

BKHIANSOZIRH
MPKALAYAANN
NRAKATSHIMO

Suriin

Mahalaga sa mga Muslim na mapanatili ang kalayaan, lalo na sa aspekto ng relihiyon. Para sa kanila, ang Islam ay hindi lamang isang relihiyon kung hindi isa ring paraan ng pamumuhay. Ang kanilang pang-araw-araw na pamumuhay ay umiinog sa pagsamba kay Allah. Ang kanilang mga paniniwalang panrelihiyong gaya ng salat o pagdarasal ng limang beses sa isang araw ay manganganib na mawala. Bukod dito, dinatnan ng mga Espanyol ang mga Muslim na may matatag at malakas ng mga sultanato at may mabuting ugnayan sa Brunei at Indonesia kung kaya't malakas ang loob ng mga sultan na labanan ang mga Espanyol. Kung masasailalim sila sa kapangyarihan ng mga Espanyol ay masasayang lamang ang kaunlaran at katatagang tinatamasa ng kanilang mga sultanato at ang kalayaan nila sa paniniwala.

Higit ding katanggap-tanggap ang sultanato kay sa kolonyalismo dahil sa ilalim ng sultanato, hindi sapilitang ipinasailalim sa kapangyarihan ng sultan ang mga dating datu at rajah. Sa halip, kinilala ang kanilang kapangyarihang mamuno sa kani-kanilang teritoryo kasabay ng pagkilala nila sa kapangyarihan ng sultan. Sa ilalim ng kolonyalismo, tanging ang mga mananakop na Espanyol ang kikilalaning pinaka makapangyarihang pinuno ng bansa.

Mahihinuha mula sa talumpati ni Kudarat sa mga datu na nagpasailalim sa kapangyarihan ng mga Espanyol kung bakit hindi nila dapat pinahintulutan ito. Sa nasabing talumpati, tinanong ni Kudarat sa mga datu kung nababatid ba nila kung ano ang ibig sabihin ng pagpapasakop sa mga Espanyol. Hinikayat niya ang mga ito na suriin ang mga pangkat na nagpasailalim sa mga Espanyol, gaya ng mga Bisaya at mga Tagalog, at kung paano sila inaalipin ng mga dayuhan. Ipinaliwanag niya kung paanong ang kanilang kapalaran ay matutulad sa mga nasakop na pilit pinagtatarabaho nang walang bayad. Binalaan din niya ang mga datu na huwag magpadala sa matatamis na salita ng mga Espanyol, dahil ibinigay rin ng mga Espanyol ang mga matatamis na salita sa mga lokal na pinuno sa ibang bansang sinakop subalit hindi naman nila tinupad ang kanilang pangako sa mga ito.

Pagyamanin

Panuto: Basahing mabuti ang bawat paliwanag ukol sa mga pananaw at paniniwala ng mga Sultanato tungkol sa kalayaan. Isulat ang **T** ito ay Tama at **HT** kung ito ay Hindi Tama.

- ____ 1. Para sa mga Muslim mahalaga na mapanatili ang kalayaan, lalo na sa aspekto ng relihiyon.
- ____ 2. Hindi matatag at malakas ang mga sultanato ng mga Muslim ng madatnan ito ng mga Espanyol.
- ____ 3. Masasayang lang ang kaunlaran, katatagan at kalayaan ng mga Muslim sa kanilang paniniwala, kung masailalim lang ang mga katutubong Muslim sa kapangyarihan ng mga Espanyol.
- ____ 4. Sa ilalim ng kolonyalismo, tanging ang mga mananakop na Espanyol ang kikilalanin pinaka makapangyarihang pinuno ng bansa.
- ____ 5. Natutupad ang mga pangako ng mga Espanyol, kung kaya't, Hinikayat ni Kudarat ang mga datu na kailangang paniniwalaan nila ang mga matatamis na salita ng mga ito.

Isaisip

Panuto: Punan ang patlang ng angkop na salita nasa loob ng kahon para mabuo ang Kaisipan ng pangungusap. Isulat ang sagot sa patlang.

Kalayaan	Allah	Bisaya	Salat
	Sultanato	Espanyol	
Brunei	kolonyalismo		Sultan

1. Malakas ang loob ng mga _____ na labanan ang mga Espanyol dahil sa mabuting ugnayan nila sa Brunei at Indonesia.
2. Matatag na ito ng madatnan ng mga Espanyol.
3. Ipinaliwanag ni kudarat sa mga datu ang kapalaran nila ay matutulad sa pangkat na ito na pilit pinagtatrabaho nang walang bayad.
4. Nakipag-ugnayan sa bansang ito ang mga Muslim kung kayat malakas ang loob nito na labanan ang mga Espanyol.

5. Ang pang-araw-araw na pamumuhay ng mga katutubong Muslim ay umiinog sa pagsamba kay _____.

Isagawa

Panuto: Basahing mabuti ang bawat pangungusap at ayusin ang mga titik sa loob ng kahon para makabuo ng tamang sagot. Isulat ang nabuong salita sa bakanteng kahon.

1. Mahalaga ito sa mga Muslim.

ANYAALKA

2. Ito ay isang paraan din ng pamumuhay.

MASLI

3. Higit ito na katanggap-tanggap kaysa kolonyalismo.

OTNAATLUS

4. Pagdarasal ito ng limang beses sa isang araw.

TAASL

5. Sa pamahalaang ito tanging ang mga mananakop ang kinilalang pinakamakapangyarihang pinuno ng bansa.

LISAYNOLOKOM

6. Sa kanya umiinog ang pang-araw-araw na pamumuhay ng mga katutubong Muslim.

HLALA

7. nagtalumpati si Kudarat.

UTAD

8. Hindi sila marunong tumupad sa kanilang pangako.

LONYPASE

9. Ipinaliwanag niya sa mga datu ang mangyari sa kanilang kapalaran kung sakali mapasailalim sila sa kolonyalismong pamahalaan.

ATKDUAR

10. Isa ito sa mga bansa na may mabuting ugnayan sa mga Pilipinong Muslim.

AIONIDENS

Tayahin

A. Panuto: Basahing mabuti ang bawat pahayag. Piliin ang titik ng napiling paliwanag at isulat ito sa patlang.

- ____ 1. Ano ang dahilan at mahalaga sa mga Muslim na mapanatili ang kalayaan, lalo na sa aspekto ng relihiyon?
- A. Dahil ito ang gusto ng mga dayuhan at gusto nilang ibahagi ito sa mga Muslim.
 - B. Hindi lamang isang relihiyon ang Islam kung hindi isa ring paraan ng pamumuhay.
 - C. Dahil nakatulong ito sa kanila sa pagpapatibay ng kanilang samahan sa panahon ng digmaan.
 - D. Dito nakilala ang mga Espanyol bilang mga makapangyarihang pinuno ng bansa.
- ____ 2. Para sa mga Muslim, ano ang mangyari kung sakali mapasasailalim sila sa mga Espanyol?
- A. Uunlad ang kanilang paniniwala.
 - B. Hindi na sila habambuhay na maging alipin.
 - C. Ang kanilang mga paniniwalang panrelihiyong gaya ng salat ay manganganib na mawala.
 - D. Maging pinuno sila sa kanilang teritoryo.
- ____ 3. Bakit binalaan ni Kudarat ang mga datu na huwag magpadala sa matatamis na salita ng mga Espanyol?
- A. Dahil sa sobrang kabaitan ng mga Espanyol dapat hindi sila abusuhin.
 - B. Itinago ng mga Espanyol ang bawat lihim na mga gawain ng mga Muslim.
 - C. Na dapat sundin ng mga Muslim ang bawat sabihin ng mga Espanyol dahil sila ay totoo
 - D. Hindi marunong tumupad ang kanilang pangako ang mga Espanyol .
- ____ 4. Paano kinumbinsi ni kudarat ang mga datu na hindi makuha ang loob ng mga ito ng Espanyol?
- A. Kung masasailalim ang sultanato sa kapangyarihan ng mga Espanyol, masasayang lang ang kanilang kaunlaran.
 - B. Maging masaya sila dahil magpatuloy ang Kalayaan sa paniniwala na kanilang tinatamasa.
 - C. Uunlad ng kanilang buhay at dadami ang kanilang mga ari-arian.
 - D. Maging masagana ang kanilang pagkain at pananamit.

- ___ 5. Ano ang dahilan at higit na katanggap-tanggap ang sultanato kaysa kolonyalismo?
- Sapilitang pinagpatrabaho ang mga Katutubong Muslim.
 - Hindi sila sapilitang pinapasamba sa simbahan ng mga Kristiyano.
 - Sapalilitan silang pinapakain ng karneng baboy.
 - Hindi sapilitang ipinasailalim sa kapangyarihan ng sultan ang dating datu at raja.
- ___ 6. Ano ang mangyayari kung masailalim na ang mga Muslim sa pamahalaang kolonyalismo?
- Sa pamahalaang ito lahat ay pantay-pantay Muslim man o Espanyol.
 - Maging tahimik na ang lahat wala ng labanan na maganap.
 - Tanging ang mga mananakop na Espanyol lang ang kikilalaning pinaka makapangyarihang pinuno ng bansa.
 - May karapatan na ang mga kapatid na mga Muslim na mamuno sa bansa.
- ___ 7. Ano ang dahilan at hinikayat ni kudarat ang mga datu na suriin ang mga pangkat na nasa ilalim na ng mga Espanyol?
- Upang ang kanilang kapalaran ay hindi matulad sa mga nasakop na pangkat na pilit na pinagtrabaho na walang bayad.
 - Upang lalong titibay ang samahan ng kanilang pangkat.
 - Upang lubos na magkaintindihan ang pangkat ng mga dayuhan at mga Muslim.
 - Upang lubos nilang maunawaan at matanggap ang pamamalakad ng mga pamahalaang Kolonyalismo.

B.Gawin ang gawain sa ibaba para sa bilang 8 -10. Sundin lang ang panuto.

Panuto: Sumulat ng isang sanaysay tungkol sa paksa sa ibaba. Isulat ang iyong paliwanag sa mga linya sa ibaba. Kung kulang ang mga linya maaaring gumamit lang ng karagdagang papel para sa sagot.

Paksa: Mga Pananaw at Paniniwala ng mga Sultanato Tungkol sa Kalayaan

Rubrik sa Pagmamarka ng Sanaysay.		
PAMANTAYAN	Puntos	Nakuhang Puntos
1.Wasto ang impormasyong nakapaloob sa sanaysay.	1	
2.Angkop ang mga panananaw at paniniwala ng mga sulatanato tungkol sa kalayaan ayon sa napag-aralan	1	
3. Maayos ang daloy at organisasyon ng sanaysay	1	
Kabuoang Puntos	3	

Karagdagang Gawain

Sagutin ang mga tanong sa ibaba.

1. Ano ang nadatnan ng mga Espanyol sa paniniwala ng mga Muslim?
2. Anong uring pamahalaan ng mga Muslim ang nadatnan ng mga Espanyol?
3. Bakit hindi dapat pahintulutan na masailalim ng mga Espanyol ang mga Muslim ayon kay Kudarat?

Susi sa Pagwawasto

<p>Isaisip</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sultanato 2. Kolonyalismo 3. Allah 4. Relihiyon 5. Kalayaan 	<p>Isagawa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A 2. D 3. A 4. B 5. A
<p>Tuklasin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sultan 2. Sultanato 3. Bisaya 4. Brunei 5. Allah 	<p>Balikun</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. T 2. HT 3. T 4. T 5. HT
<p>Isaisip</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kalayaan 2. Islam 3. Sultanato 4. Salat 5. Kolonyalismo 	<p>Pagymamanin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. T 2. HT 3. T 4. T 5. HT
<p>Tuklasin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sultanato 2. Sultanato 3. Espanyol 4. Kudarat 5. Indonesia 6. Allah 7. Datu 8. Espanyol 9. Kudarat 10. Indonesia 	<p>Pagymamanin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. T 2. HT 3. T 4. T 5. HT

Karagdagang Gawain

1. Na mapanatili ang kanilang paniniwala dahil ang Islam ay hindi lang isang relihiyon kung hindi isa ring paraan ng pamumuhay.
2. Nadatnan ng mga Espanyol ang mga Muslim na may matatag at malakas na mga sultanato.
3. Hindi dapat pahintulutan na mapasailalim sa kapangyarihan ng mga Espanyol ang mga Muslim dahil ayon sa pagsusuri ng mga datu nalalaman nila kung paano inaaprin ng mga dayuhan ang mga Bisaya at Tagalog at pilit pinagtatrabaho pa ang mga ito nang walang bayad.

Tayuhin

1. B
2. C
3. D
4. A
5. D
6. C
7. A

Mahalaga sa mga Muslim na mapanatili ang kanilang kalyon. Para sa kanila masasayang lang ang kanyarian at katatagang himatansa ng kanilang sultanato at ang kalyon nila sa paniniwala kung mapasailalim sila sa mga Espanyol.

SANGGUNIAN

Araling Panlipunan 5, Pilipinas Bilang Isang Bansa pp. 215-216